

НАРЕДБА 10 от 26.09.2003 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на канцерогени и мутагени при работа

Издадена от министъра на труда и социалната политика и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 94 от 24.10.2003 г., в сила от 25.10.2004 г., изм., бр. 8 от 30.01.2004 г., в сила от 31.01.2005 г., изм. и доп., бр. 46 от 23.06.2015 г., бр. 5 от 17.01.2020 г., в сила от 17.01.2020 г., изм., бр. 47 от 4.06.2021 г., в сила от 4.06.2021 г.

Чл. 1. С наредбата се определят минималните изисквания за защита на работещите от съществуващи и потенциални рискове за здравето и безопасността при експозиция на канцерогени или мутагени при работа.

Чл. 2. (1) Наредбата се прилага във всички предприятия, места и дейности по чл. 2 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ), когато работещите са или могат да бъдат експонирани на канцерогени или мутагени при работа.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г.) За защита на работещите от експозиция на азбест се прилага тази наредба, когато предвижда по-високи изисквания от изискванията, определени с Наредба 9 от 2006 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на азбест при работа (ДВ, бр. 71 от 2006 г.).

Чл. 3. Наредбата не се прилага за защита на работещите от рискове при експозиция единствено на йонизиращи лъчения.

Чл. 4. (1) Рискът за здравето и безопасността на работещите се оценява съгласно Наредба 5 от 1999 г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска (ДВ, бр. 47 от 1999 г.).

(2) За всяка дейност, при която може да възникне риск от експозиция на канцерогени или мутагени, трябва да се определят видът, степента и продължителността на експозицията на работещите за извършване оценката на риска и определяне на съответните мерки.

(3) При оценяването на риска се отчитат всички възможни пътища на експозиция, включително по кожен път.

Чл. 5. (1) При оценяването на риска работодателят трябва да установи и оцени възможните въздействия на канцерогени и мутагени върху здравето и безопасността на работещи, които се нуждаят от специална закрила, включително и тези с нарушения на здравното състояние.

(2) Когато при оценката на риска се установи риск за здравето и безопасността на работещите по ал. 1, работодателят е длъжен да им предложи преместване от средата, свързана с експозиция на канцерогени и мутагени.

(3) Временното или постоянното преместване на тези лица на работни места без контакт с канцерогени и мутагени се решава индивидуално за всеки отделен случай, като преместването се извършва със съгласието на работещия.

Чл. 6. Работодаателят предоставя при поискване на контролните органи информацията, използвана при оценяването на риска.

Чл. 7. Когато резултатите от оценката на риска показват риск за здравето и безопасността на работещите, работодателят трябва да предотврати експонирането им на канцерогени и мутагени.

Чл. 8. (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г.) Работодаателят ограничава използването на канцерогени или мутагени на работните места чрез заместването им с вещества, смеси или процеси, които не са опасни или са по-малко опасни за здравето и безопасността на работещите,

когато това е технически и технологично осъществимо.

Чл. 9. (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г.) Работодателят предоставя при поискване на контролните органи информация за резултатите от проведени проучвания относно технологичните и техническите възможности за замяна на използваните канцерогени и мутагени с вещества, смеси или процеси, които не са опасни или са по-малко опасни за здравето и безопасността на работещите.

Чл. 10. (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г.) Когато замяната на използваните канцерогени или мутагени с вещества, смеси или процеси, които не са опасни или са по-малко опасни, е технически и технологично неосъществимо, работодателят осигурява затворена система за производство и използване на канцерогени и мутагени.

Чл. 11. Когато използването на затворена система е технически неосъществимо, работодателят трябва да намали нивото на експозиция на работещите до най-ниското технически достижимо ниво.

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2004 г., бр. 46 от 2015 г., бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.)
(1) Стойностите на канцерогените и мутагените във въздуха на работното място не трябва да превишават граничните стойности, посочени в приложение 1.

(2) Работодателят извършва периодични измервания на канцерогени и мутагени, които могат да доведат до риск за здравето на работещите на работното място, и ги съпоставя с граничните стойности по ал. 1, когато:

1. не може да оцени по друг начин ефективността на предприетите предпазни и защитни мерки;

2. има промяна на условията, които могат да доведат до промени на експозицията.

(3) Работодателят взема под внимание резултатите от измерванията по ал. 2 при изпълнение на задълженията си за оценка на риска за здравето и безопасността на работещите.

Чл. 13. Във всички предприятия, места и дейности по чл. 2 ЗЗБУТ, когато работещите са или могат да бъдат експонирани на канцерогени или мутагени при работа, работодателят прилага следните мерки:

1. ограничава количествата на използваните канцерогени или мутагени на работното място до техническия минимум;

2. намалява броя на работещите, които са или могат да бъдат експонирани на канцерогени или мутагени, до най-ниския възможен брой;

3. организира работните процеси и техническите мерки по начин, осигуряващ предотвратяването или намаляването до минимум отделянето на канцерогени или мутагени във въздуха на работната среда;

4. отстранява канцерогените или мутагените от източника и осигурява местни (локални) смукателни или общообменни вентилационни съоръжения, които осигуряват опазване на здравето на населението и околната среда;

5. осигурява подходящи системи за измерване за ранно установяване на наднормени нива на експозиция на канцерогени или мутагени при непредвидени инциденти или аварии;

6. осигурява прилагането на подходящи процедури и методи за безопасна работа с използваните канцерогени и мутагени;

7. осигурява колективни средства за защита и/или лични предпазни средства;

8. предприема хигиенни мерки, включващи редовно почистване на подове, стени и други повърхности;

9. информира работещите за предприетите мерки;

10. определя работните зони, в които работещите са или могат да бъдат експонирани на канцерогени или мутагени и поставя знаци и сигнали за безопасност на труда и противопожарна охрана и други подходящи предупредителни знаци, включително знака "Пушенето забранено";

11. съставя планове за действия при аварии, при които съществува риск от наднормени стойности на канцерогени или мутагени;

12. осигурява безопасно съхраняване, използване и транспортиране на канцерогени или мутагени посредством плътно затварящи се обозначени контейнери;

13. осигурява безопасно събиране, съхраняване и унищожаване от работещите на отпадъците, като се използват плътно затварящи се, обозначени контейнери.

Чл. 14. (1) Работодателят уведомява работещите за всеки инцидент или авария, които могат да доведат до наднормена експозиция на работещите на канцерогени и мутагени.

(2) В случаите по ал. 1 се предприемат следните мерки:

1. работата в зоната се прекратява до отстраняване на причините и привеждане на експозицията в съответствие с граничните стойности;

2. в зоната се допускат само работещи, извършващи ремонтни или други дейности за отстраняване на аварията или инцидента, като техният брой се ограничава до необходимия минимум;

3. на работещите по т. 2 се осигуряват защитно облекло и подходящи средства за дихателна защита, които те са длъжни да носят;

4. в зоната не се допускат работещи без защитни средства;

5. продължителността на експозиция на работещите се ограничава до необходимия минимум за извършване на работите по т. 2.

Чл. 15. (1) При дейности като поддръжка, ремонт и др., при които съществува вероятност за значително повишаване на експозицията на работещите и при които са предприети всички технически предпазни мерки за ограничаване на тази експозиция, работодателят:

1. определя и прилага мерки за намаляване продължителността на експозицията на работещите до възможния минимум;

2. консултира с работещите и/или техните представители определените мерки по т. 1.

(2) В случаите по ал. 1 мерките включват:

1. осигуряване на защитно облекло и средства за дихателна защита на работещите, които те са длъжни да носят през цялото времетраене на превишена експозиция;

2. ограничаване на продължителността на експозиция на работещите до необходимия минимум за извършване на работите по ал. 1.

(3) Работодателят предприема мерки за отграничаване и обозначаване на местата, където се извършват дейностите по ал. 1, и осигурява достъп до тях само за пряко ангажираните работещи или работещи, чиито задължения изискват да бъдат там.

Чл. 16. Работодателят ограничава достъпа до местата, в които се извършват дейности, при които резултатите от оценката на риска показват риск за здравето и безопасността на работещите, като допуска само пряко ангажираните работещи или работещите, чиито задължения изискват да бъдат там.

Чл. 17. (1) При изпълнение на дейности, при които има опасност от замърсяване с канцерогени или мутагени, работодателят предприема следните хигиенни мерки и мерки

за лична защита:

1. забранява консумацията на храни и напитки и тютюнопушенето в работните места, в които съществува риск от замърсяване с канцерогени и мутагени;
2. осигурява защитно облекло или друго подходящо специално облекло на работещите;
3. осигурява условия за разделно съхраняване на работното или защитното облекло от другото облекло;
4. осигурява подходящи санитарно-битови помещения и средства за измиване и тоалет;
5. създава условия за правилно съхранение на защитната екипировка на предвидено за целта място;
6. осигурява проверка и почистване на защитната екипировка след всяка употреба и при възможност преди употреба и поправка или замяна на повредената защитна екипировка преди последващо използване.

(2) Мерките по ал. 1 са за сметка на работодателя.

Чл. 18. (1) (Предишен текст на чл. 18 – ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.) Когато резултатите от оценката на риска показват риск за здравето и безопасността на работещите, работодателят предоставя при поискване на контролните органи информация за:

1. дейностите и/или производствените процеси, при които работещите са или могат да бъдат експонирани на канцерогени или мутагени;
2. причините, обуславящи необходимостта от използване на канцерогени или мутагени;
3. (изм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г.) произвежданите или използваните количества вещества или смеси, които съдържат канцерогени или мутагени;
4. броя на експонираните работещи;
5. предприетите предпазни и защитни мерки;
6. вида на използваните колективни средства за защита и лични предпазни средства;
7. вида и степента на експозиция;
8. (изм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г.) случаите на замяна на използваните канцерогени и мутагени с вещества, смеси или процеси, които не са опасни или са по-малко опасни.

(2) (Нова – ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.) Информацията по ал. 1 се използва за изготвяне на доклада по чл. 36а от Закона за здравословни и безопасни условия на труд.

Чл. 19. (1) Въз основа на цялата налична информация работодателят осигурява на работещите и/или техните представители подходящо обучение и инструктаж за:

- а) възможните рискове за здравето, включително допълнителния риск от тютюнопушене;
- б) мерките за предотвратяване и предпазване от експозиция на канцерогени и мутагени;
- в) хигиенните изисквания към оборудването и личната хигиена;
- г) носенето и използването на защитните средства и облекло;
- д) мерките, които се предприемат от работещите и особено от спасителните формирования при инциденти и за предотвратяване на инциденти.

(2) Обучението по ал. 1 трябва:

а) да се съобразява с нови или промяна на съществуващи опасности;

б) да се повтаря периодично в случаите, когато е необходимо.

(3) Работодателят информира работещите за всички инсталации и контейнери, които съдържат канцерогени и мутагени, и осигурява ясно и четливо етикетиране и обозначаване с добре видими предупредителни знаци и знаци за безопасност на инсталациите, контейнерите и опаковките.

Чл. 20. (1) Работещите и/или техните представители имат право да участват в проверките по спазване изискванията на тази наредба.

(2) Работещите и/или техните представители могат да участват в обсъждането, приемането и прилагането на изискванията за осигуряване на здравето и безопасността на работещите, включително и на тези, които се отнасят до:

а) избора, носенето и правилното използване на личните предпазни средства и специалното работно облекло;

б) определените от работодателя мерки по чл.15, ал. 2.

(3) Работодателят уведомява възможно най-бързо работещите и/или техните представители за всеки случай на наднормени нива на експозиция, включително и за случаите по чл. 15.

(4) В случаите по ал. 3 работодателят информира работещите и/или техните представители за причините, довели да наднормени нива на експозиция, за взетите мерки или за мерките, които трябва да се вземат за справяне със ситуацията.

Чл. 21. (1) Работодателят изготвя списък на работещите, при които резултатите от оценката на риска по чл. 4 показват риск за здравето и безопасността.

(2) Работодателят актуализира списъка при всяка промяна на обстоятелствата.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.) В списъка се включва информацията по чл. 18, ал. 1.

(4) Когато работодателят разполага с данни за експозицията на работещите на предишна месторабота, тези данни се посочват в списъка.

(5) Работодателят осигурява постоянен достъп до списъка на лекаря от службата по трудова медицина, на контролните органи и на органите по безопасност и здраве при работа.

(6) Всеки работещ има право на достъп до отнасящата се за него информация, посочена в списъка.

(7) Работодателят при поискване от работещите и/или техните представители им предоставя обобщени данни, изготвени въз основа на информацията, включена в списъка.

(8) (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г.) Работодателят предоставя ежегодно до 31 март актуализирания списък за предходната година на териториалната дирекция „Инспекция по труда“ и съответната регионална здравна инспекция, на чиято територия се намира предприятието.

Чл. 22. (1) Работодателят осигурява медицинско наблюдение на работещите, за които е налице риск за здравето и безопасността, установен при оценката на риска. Медицинското наблюдение се извършва:

1. преди експозицията;

2. на периодични интервали по време на експозицията, определени съгласно Наредба

3 от 1987 г. за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците (ДВ, бр. 16 от 1987 г.).

(2) Медицинското наблюдение се организира така, че да дава възможност за прилагане на конкретни мерки.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.) Медицинското наблюдение се извършва по Наредба 3 от 1987 г. за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците (ДВ, бр. 16 от 1987 г.) и при спазване на изискванията, посочени в приложение 2.

(4) (Нова – ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.) Работещите по ал. 1 след прекратяване на работа с експозиция подлежат на наблюдение от общопрактикуващ лекар при провеждането на профилактични прегледи и изследвания по реда на наредбата по чл. 30, ал. 3 от Закона за здравето. При съмнение за развитие на професионално заболяване лицата се насочват към съответен специалист/лечебно заведение.

Чл. 23. (1) Когато при работещ се установи нарушение на здравното състояние или заболяване, за които се предполага, че са в резултат на експозицията на канцерогени и мутагени, лекарят може да изиска извършването на подходящо медицинско наблюдение и на останалите работещи със същата експозиция.

(2) В случаите по ал. 1 се извършва повторна оценка на риска.

Чл. 24. (1) (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г.) Резултатите от медицинското наблюдение се отразяват в здравните досиета на работещите съгласно изискванията на Наредба 3 от 2008 г. за условията и реда за осъществяване дейността на службите по трудова медицина (ДВ, бр. 14 от 2008 г.).

(2) Индивидуалното здравно досие и списъците по чл. 21 се съхраняват 40 години след края на експозицията.

(3) Когато предприятието прекратява дейността си:

1. (изм. – ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.) копие на индивидуалното здравно досие се предоставя на съответния работещ;

2. списъците по чл. 21 се предоставят на Националния осигурителен институт.

Чл. 25. (1) Службите по трудова медицина определят и предлагат защитни или предпазни мерки за работещите.

(2) На работещите се предоставя информация и съвети за медицинско наблюдение, което може да се извършва след края на експозицията.

(3) На работещите се осигурява достъп до резултатите от медицинско наблюдение, отнасящо се до тях.

(4) Работещите или работодателят могат да поискат обсъждане с лекаря от службата по трудова медицина на резултатите от медицинско наблюдение.

Чл. 26. (1) (Предишен текст на чл. 26, изм. – ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.) Всеки случай на съмнение за професионално заболяване, причинено от експозиция на канцерогени и мутагени при работа, се съобщава съгласно Наредбата за реда за съобщаване, регистриране, потвърждаване, обжалване и отчитане на професионалните болести (ДВ, бр. 65 от 2008 г.).

(2) (Нова – ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.) Информация за потвърдените професионални заболявания, причинени от експозиция на канцерогени и мутагени при работа, се включва в доклада по чл. 36а от Закона за здравословни и безопасни условия на труд.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ(Загл. изм. - ДВ, бр. 46 от 2015 г.)

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Канцероген" е:

а) (изм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г.) вещество или смес, които отговарят на критериите за класифициране като канцерогенни в категория 1А или 1В, посочените в приложение I към Регламент (ЕО) 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси, за изменение и за отмяна на директиви 67/548/ЕИО и 1999/45/ЕО и за изменение на Регламент (ЕО) 1907/2006 (ОВ L 353 от 31.12.2008 г.) (Регламент (ЕО) 1272/2008);

б) (отм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г.);

в) (изм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г., бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.) вещество, смес или процес, включени в списъка по приложение 3.

2. "Мутаген" е:

а) (изм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г.) вещество или смес, които отговарят на критерии за класифициране като мутагенни за зародишните клетки в категория 1А или 1В, посочените в приложение I към Регламент (ЕО) 1272/2008;

б) (отм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г.).

3. "Гранична стойност" на даден канцероген или мутаген във въздуха на работното място е измерената средна стойност на канцерогена или мутагена във въздуха на дихателната зона на работещия за 8 часа.

4. "Затворена система" е техническо средство (конструкция) от затворен тип с осигурена херметизация или с интегрирана смукателна вентилация за изолиране на канцерогените и мутагените по време на всички етапи на производство и използване.

§ 1а. (Нов – ДВ, бр. 46 от 2015 г.) С тази наредба се въвеждат разпоредбите на:

1. Директива 2004/37/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно защитата на работниците от рискове, свързани с експозицията на канцерогени или мутагени по време на работа (ОВ L 158 от 30.04.2004);

2. Директива 2014/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за изменение на директиви 92/58/ЕИО, 92/85/ЕИО, 94/33/ЕО, 98/24/ЕО на Съвета и на Директива 2004/37/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, за да се приведат в съответствие с Регламент (ЕО) 1272/2008 относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси (ОВ L 65/1 от 5.03.2014 г.).

3. (Нова – ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.) Директива (ЕС) 2017/2398 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2017 г. за изменение на Директива 2004/37/ЕО относно защитата на работниците от рискове, свързани с експозицията на канцерогени или мутагени по време на работа (ОВ, L 345, 27.12.2017 г., стр. 87 – 95).

4. (Нова – ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.) Директива (ЕС) 2019/130 на Европейския парламент и на Съвета от 16 януари 2019 г. за изменение на Директива 2004/37/ЕО относно защитата на работниците от рискове, свързани с експозицията на канцерогени или мутагени по време на работа (ОВ, L 30, 31.1.2019 г., стр. 112 – 120).

5. (Нова – ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.) Директива (ЕС) 2019/983 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. за изменение на Директива 2004/37/ЕО относно защитата на работниците от рискове, свързани с експозицията на канцерогени или мутагени по време на работа (ОВ, L 164, 20.6.2019 г., стр. 23 – 29).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Указания по прилагане на наредбата дават министърът на здравеопазването и министърът на труда и социалната политика.

§ 3. Наредбата се издава на основание чл. 276, ал. 1 от Кодекса на труда и влиза в сила 12 месеца след обнародването ѝ в "Държавен вестник".

НАРЕДБА

за изменение и допълнение на Наредба 10 от 2003 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на канцерогени и мутагени при работа (ДВ, бр. 46 от 2015 г.)

.....

§ 6. Навсякъде в наредбата думата "препарат" се заменя със "смес", а "препарати" със "смеси".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Наредбата за изменение и допълнение на Наредба 10 от 2003 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на канцерогени и мутагени при работа (ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.)

§ 11. Наредбата влиза в сила от 17 януари 2020 г. с изключение на:

1. граничната стойност за прах от твърда дървесина (ред 1 от приложение 1 към чл. 12, ал. 1), която влиза в сила от 17 януари 2023 г.;
2. граничната стойност за съединения на 6-валентния хром (ред 2 от приложение 1 към чл. 12, ал. 1), която влиза в сила от 17 януари 2025 г.;
3. граничните стойности и забележки за трихлороетилен (ред 9 от приложение 1 към чл. 12, ал. 1), 4,4'-метилendiанилин (ред 13 от приложение 1 към чл. 12, ал. 1), епихлорхидрин (ред 14 от приложение 1 към чл. 12, ал. 1), етилен дибромид (ред 15 от приложение 1 към чл. 12, ал. 1), етиленов дихлорид (ред 17 от приложение 1 към чл. 12, ал. 1), смеси на полициклични ароматни въглеводороди, съдържащи бензо[?]пирен, които са канцерогени по смисъла на наредбата (ред 21 от приложение 1 към чл. 12, ал. 1), и минерални масла, които са били използвани в двигатели за вътрешно горене за смазване и охлаждане на движещите се части в двигателя (ред 22 от приложение 1 към чл. 12, ал. 1), които влизат в сила от 20 февруари 2021 г.;
4. граничната стойност за отработени газове от дизелови двигатели (ред 20 от приложение 1 към чл. 12, ал. 1), която влиза в сила от 21 февруари 2023 г., а за отработени газове от дизелови двигатели в подземните минни работи и изграждането на тунели – от 21 февруари 2026 г.;
5. граничната стойност за кадмий и неговите неорганични съединения (ред 23 от приложение 1 към чл. 12, ал. 1), която влиза в сила от 11 юли 2027 г.;

6. граничната стойност и забележки за берилий и неорганични берилиеви съединения (ред 24 от приложение 1 към чл. 12, ал. 1), които влизат в сила от 11 юли 2026 г.;

7. граничната стойност на арсенова киселина и нейните соли, както и неорганични арсениеви съединения (ред 25 от приложение 1 към чл. 12, ал. 1), която влиза в сила от 11 юли 2021 г., а за отрасъла за топене на мед – от 11 юли 2023 г.;

8. граничната стойност на формалдехид (ред 26 от приложение 1 към чл. 12, ал. 1), която влиза в сила от 11 юли 2021 г., а за секторите на здравеопазването, погребалните услуги и балсамирането – от 11 юли 2027 г.;

9. граничната стойност на 4,4'-Метиленбис(2-хлороанилин) (ред 27 от приложение 1 към чл. 12, ал. 1), която влиза в сила от 11 юли 2021 г.

§ 12. До 16 януари 2023 г. граничната стойност за прах от твърда дървесина е 3 mg/m^3 .

§ 13. До 16 януари 2025 г. граничната стойност за съединения на 6-валентния хром е $0,010 \text{ mg/m}^3$, а граничната стойност на съединенията на 6-валентния хром за процесите на запояване или плазмено рязане или подобни процеси, при които се отделят газове, е $0,025 \text{ mg/m}^3$.

§ 14. До 19 февруари 2021 г. за трихлоро- етилен, епихлорхидрин и етиленов дихлорид се прилагат гранични стойности, както следва:

1. за трихлороетилен – $135,0 \text{ mg/m}^3$ за 8-часова експозиция и $1000,0 \text{ mg/m}^3$ за 15-минутна експозиция;

2. за епихлорхидрин – $8,0 \text{ mg/m}^3$ за 8-часова експозиция;

3. за етиленов дихлорид – $4,0 \text{ mg/m}^3$ за 8-часова експозиция и $8,0 \text{ mg/m}^3$ за 15-минутна експозиция.

§ 15. (1) До 10 юли 2021 г. за кадмий и неговите неорганични съединения, берилий и неорганични берилиеви съединения, арсенова киселина и нейните соли, както и за неорганични арсениеви съединения и формалдехид се прилагат граничните стойности, както следва:

1. за кадмий и неговите неорганични съединения – $0,05 \text{ mg/m}^3$ за 8-часова експозиция;

2. за берилий и неорганични берилиеви съединения – $0,002 \text{ mg/m}^3$ за 8-часова експозиция;

3. за арсенова киселина и нейните соли, както и за неорганични арсениеви съединения – $0,05 \text{ mg/m}^3$ за 8-часова експозиция;

4. за формалдехид – $1,0 \text{ mg/m}^3$ за 8-часова експозиция и $2,0 \text{ mg/m}^3$ за 15-минутна експозиция.

(2) Граничните стойности за арсенова киселина и нейните соли, както и за неорганични арсениеви съединения по ал. 1, т. 3 за отрасъла за топене на мед се прилагат до 10 юли 2023 г.

(3) От 11 юли 2021 г. до 10 юли 2027 г. граничната стойност за кадмий и неговите неорганични съединения е $0,004 \text{ mg/m}^3$.

(4) От 11 юли 2021 г. до 10 юли 2026 г. граничната стойност за берилий и неорганични берилиеви съединения е $0,0006 \text{ mg/m}^3$.

(5) От 11 юли 2021 г. до 10 юли 2027 г. граничните стойности за формалдеhid за секторите на здравеопазването, погребалните услуги и балсамирането са 0,62 mg/m³ за 8-часова експозиция или 0,5 ppm за 15-минутна експозиция.

Приложение 1

към чл. 12, ал. 1

(Ново – ДВ, бр. 5 от 2020 г.,

в сила от 17.01.2020 г.,

изм., **бр. 47 от 2021 г.** ,

в сила от 4.06.2021 г.)

Гранични стойности на професионална експозиция

№ по ред	Наименование на агента	ЕО № ⁽¹⁾	CAS № ⁽²⁾	Гранични стойности				Забележка
				ppm ⁽⁶⁾	f/ml ⁽⁷⁾			
1	2		3	4	5	6	7	9
1.	(В сила от 17.01.2023 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г.) Прах от твърда дървесина	-	-	2 ⁽⁸⁾	-	-	-	-
2.	(В сила от 17.01.2025 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г.) Съединения на 6-валентния хром, които са канцерогени по смисъла на § 1, т. 1, буква "а" от допълнителните разпоредби (като хром)	-	-	0,005	-	-	-	-
3.	Огнеупорни керамични влакна, които са канцерогени по смисъла на § 1, т. 1, буква "а" от допълнителните разпоредби	-	-	-	-	0,3	-	-

4.	Респирабилен прах от кристален силициев диоксид	-	-	0,1 ⁽⁹⁾	-	-	-	-
5.	Бензен	200-753-7	71-43-2	3,25	1	-	-	Кожа ⁽¹⁰⁾
6.	Винилхлориден мономер	200-831-0	75-01-4	2,6	1	-	-	-
7.	Етиленоксид	200-849-9	75-21-8	1,8	1	-	-	Кожа ⁽¹⁰⁾
8.	1,2-эпоксипропан	200-879-2	75-56-9	2,4	1	-	-	-
9.	(В сила от 20.02.2021 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г.) Трихлороетилен	201-167-4	79-01-6	54,7	10	-	164,1	Кожа ⁽¹⁰⁾
10.	Акриламид	201-173-7	79-06-1	0,1	-	-	-	Кожа ⁽¹⁰⁾
11.	2-нитропропан	201-209-1	79-46-9	18	5	-	-	Кожа ⁽¹⁰⁾
12.	О-толуидин	202-429-0	95-53-4	0,5	0,1	-	-	Кожа ⁽¹⁰⁾
13.	(В сила от 20.02.2021 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г.) 4,4'-метилениданилин	202-974-4	101-77-9	0,08	-	-	-	Кожа ⁽¹⁰⁾
14.	(В сила от 20.02.2021 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г.) Епихлорхидрин	203-439-8	106-89-8	1,9	-	-	-	Кожа ⁽¹⁰⁾
15.	(В сила от 20.02.2021 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г.) Етилендибромид	203-444-5	106-93-4	0,8	0,1	-	-	Кожа ⁽¹⁰⁾
16.	1,3-бутадиен	203-450-8	106-99-0	2,2	1	-	-	-
17.	(В сила от 20.02.2021 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г.) Етиленовдихлорид	203-458-1	107-06-2	8,2	2	-	-	Кожа ⁽¹⁰⁾
18.	Хидразин	206-114-9	302-01-2	0,013	0,01			Кожа ⁽¹⁰⁾

19.	Бромостилен	209-800-6	593-60-2	4,4	1	-		-
20.	(В сила от 21.02.2023 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г., а за отработени газове от дизелови двигатели в подземните минни работи и изграждането на тунели – в сила от 21.02.2026 г.) Отработени газове от дизелови двигатели	-	-	0,05 ^(*)				
21.	(В сила от 20.02.2021 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г.) Смеси на полициклични ароматни въглеродороди, по-специално съдържащи бензо[?]пирен, които са канцерогени по смисъла на настоящата директива							Кожа ⁽¹⁰⁾
22.	(В сила от 20.02.2021 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г.) Минерални масла, които са били използвани в двигатели за вътрешно горене за смазване и охлаждане на движещите се части в двигателя							Кожа ⁽¹⁰⁾
23.	(В сила от 11.07.2027 г. - ДВ, бр. 5 от	-	-	0,001(11)	-	-	-	

	2020 г.) Кадмий и неговите неорганични съединения							
24.	(В сила от 11.07.2026 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г.) Берилий и неорганични берилиеви съединения	-	-	0,0002(11)	-	-	-	Кожна и дихателна сенсibiliзация ⁽¹²⁾
25.	(В сила от 11.07.2021 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г., а за отрасъла за топене на мед – в сила от 11.07.2023 г.) Арсенова киселина и нейните соли, както и неорганични арсениеви съединения	-	-	0,01(11)	-	-	-	-
26.	(В сила от 11.07.2021 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г., а за секторите на здравеопазването, погребалните услуги и балсамирането – от 11.07.2027 г., изм., бр. 47 от 2021 г., в сила от 4.06.2021 г.) Формалдехид	200-001-8	50-00-0	0,37	0,3	-	0,74	Кожна сенсibiliзация ⁽¹³⁾
27.	(В сила от 11.07.2021 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г.) 4,4'-Метиленбис(2-хлороанилин)	202-918-9	101-14-4	0,01	-	-	-	Кожа ⁽¹⁰⁾

Забележки:

⁽¹⁾ ЕО, т.е. EINECS, ELINCS или NLP, е официалният номер на веществото в рамките на Европейския съюз, както е определено в част 1, раздел 1.1.1.2 от приложение VI към

Регламент (ЕО) 1272/2008.

⁽²⁾ CAS : Номер в регистъра на CAS (Служба за химични индекси).

⁽³⁾ Измерена или изчислена претеглена във времето средна стойност (TWA) за референтен период от осем часа.

⁽⁴⁾ Гранична стойност на краткосрочна експозиция (STEL). Гранична стойност, над която не следва да има експозиция и която се отнася за 15-минутен период, освен ако е посочено друго.

⁽⁵⁾ mg/m^3 = милиграма на кубичен метър въздух при температура 20 °C и 101,3 kPa (760 mm живачен стълб).

⁽⁶⁾ ppm = части на милион в обем във въздуха (ml/m^3).

⁽⁷⁾ f/ml = влакна на милилитър.

⁽⁸⁾ Инхалабилна фракция: ако прахът от твърда дървесина е смесен с други видове дървесен прах, граничната стойност се прилага по отношение на всички видове дървесен прах, които се намират в сместа.

⁽⁹⁾ Респирабилна фракция.

⁽¹⁰⁾ Възможен е значителен принос за общото натрупване в тялото чрез кожна експозиция.

^(*) Измерено като елементарен въглерод.

⁽¹¹⁾ Инхалабилна фракция.

⁽¹²⁾ Веществото може да предизвика сензибилизация на кожата и на дихателните пътища.

⁽¹³⁾ Веществото може да предизвика сензибилизация на кожата.

Приложение 2

към чл. 22, ал. 3

(Предишно Приложение към чл. 22, ал. 3 – ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.)

Практически препоръки за медицинско наблюдение на работещите

1. Службата по трудова медицина трябва да е запозната с условията на труд, включително степента на експозиция на всеки работещ.

2. Медицинското наблюдение включва минимум:

- водене на досиета за професионалния маршрут и здравното състояние;
- персонално интервю;

- провеждане, когато е необходимо, на биологичен мониторинг за установяване на ранни и обратими признаци за увреждане на здравното състояние.

3. Провеждането на допълнителни изследвания се решава за всеки работещ, във връзка с медицинския преглед, като се вземат под внимание най-новите научни постижения на трудовата медицина.

Приложение 3

към § 1, т. 1, буква "в" от допълнителните разпоредби

(Ново – ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.)

Списък на вещества, препарати и процеси

1. Производство на аурамин.

2. Работи, при които работещите са експонирани на полициклични ароматни въглеводороди, съдържащи се в каменовъглени сажди, каменовъглени смоли или катрани.

3. Работи, при които работещите са експонирани на прах, дим или аерозол при пържене или електролитно рафиниране на медно-никелов щайн.

4. Процеси със силни киселини при производство на изопропилов алкохол.

5. Работи, при които работещите са експонирани на прах от твърдо дърво, както и вещество или смес, освобождавани при тези процеси.

6. Работа, свързана с експозиция на респирабилен прах от кристален силициев диоксид, получен при работен процес.

7. Работа, свързана с кожна експозиция на минерални масла, които са били използвани преди в двигатели с вътрешно горене за смазване и охлаждане на движещите се части на двигателя.

8. Работа, свързана с експозиция на емисии на отработени газове от дизелови двигатели.